

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Humaniora Onze-Lieve-Vrouw-Presentatie te Sint-Niklaas

Hoofdstructuur	so
Instellingsnummer	38281
Instelling	Humaniora Onze-Lieve-Vrouw-Presentatie
directeur	Cindy LAMMENS
adres	Pleasantstraat 135 - 9100 SINT-NIKLAAS
telefoon	03-760.08.60
fax	03-766.49.36
e-mail	humaniora@olvp.be
website/URL	http://www.humaniora.olvp.be
Bestuur van de instelling	963942 - VZW Scholen O.-L.-V.-Present. St-Niklaas te SINT-NIKLAAS
adres	Pleasantstraat 135 - 9100 SINT-NIKLAAS
Scholengemeenschap	112664 - SGKSO Sint-Nicolaas te SINT-NIKLAAS
adres	Pleasantstraat 135 - 9100 SINT-NIKLAAS
CLB	115022 - Vrij CLB Waas en Dender te SINT-NIKLAAS
adres	Ankerstraat 63 - 9100 SINT-NIKLAAS
Dagen van het doorlichtingsbezoek	24/01/2011, 25/01/2011, 26/01/2011, 27/01/2011
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	27/01/2011
Datum bespreking verslag met de instelling	18/02/2011
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Vinciane Vanderheyde
Teamleden	Henk Foriers Jos Vermijl William Vroonen Liesbet Waumans
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOOR-WAARDEN?	7
4.1 Frans in de eerste en de derde graad	7
4.2 Geschiedenis in de eerste graad in de basisopties Grieks-Latijn, Latijn en Moderne wetenschappen	9
4.3 Studierichting Humane wetenschappen in de tweede en derde graad aso.....	10
4.4 Latijn in de eerste graad en in de derde graad in de studierichtingen Grieks-Latijn, Latijn-moderne talen, Latijn-wetenschappen en Latijn-wiskunde	11
4.5 Wiskunde in de eerste graad A-stroom en in de tweede graad ASO	13
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	15
5.1 Personeelsbeheer	15
5.2 Professionalisering	15
5.3 Materieel beleid	15
5.4 Welzijn	15
5.5 Curriculum	15
5.6 Begeleiding	15
5.7 Evaluatie	16
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	18
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	20
7.1 Wat doet de school goed?	20
7.2 Wat kan de school verbeteren?	21
7.3 Wat moet de school verbeteren?	21
8. ADVIES	22
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	22

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. **SAMENVATTING**

De Humaniora Onze-Lieve-Vrouw-Presentatie is een ASO-school die een grote waaier van studierichtingen aanbiedt.

Het schoolrendement is hoog. Op basis van de referentiegegevens stellen we vast dat de school de talenten van zowel potentieel zwakke als sterke leerlingen vertaalt in studiesuccessen. De meerderheid van de leerlingen stroomt door in de eigen school of worden tijdig naar een passende studierichting georiënteerd. De deelnemingsgraad aan het hoger onderwijs is vanuit alle studierichtingen hoog. Het studiesucces is er voor elke studierichting minstens gelijk aan of hoger dan gemiddeld in Vlaanderen.

De leerplanrealisatie voldoet in de doorgelichte vakken en studierichtingen. Leerinhouden worden doorgaans op een voldoende tot hoog niveau van kennis, inzicht en vaardigheden aangebracht. Ze sluiten in grote mate bij de leerplandoelstellingen aan. De meeste leraren zetten daartoe al hun professionaliteit in. Nieuwe leerplannen worden vlot geïmplementeerd. In de derde graad voldoet de aandacht voor het leren onderzoeken. Dank zij het aanbieden van visueel materiaal, het organiseren van goed uitgewerkte didactische uitstappen, theatervoorstellingen en deelname aan olympiaden, krijgt het curriculum doorgaans een uitdagend en levensecht karakter. De meeste vakgroepen integreren moderne informatie- en communicatiemiddelen in de onderwijspraktijk.

De leerplanrealisatie wordt overwegend voldoende ondersteund door de aanwezige uitrusting en leermiddelen. In een aantal vakken ontbreken echter voldoende naslagwerken. De configuratie van het computerpark is nog niet functioneel.

Uit het onderzoek van de geselecteerde procesvariabelen blijkt dat de school haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt. Een belangrijke pijler in de schoolwerking is de leerbegeleiding als middel om leerlingen te brengen tot zelfstandigheid en zelfverantwoordelijkheid. Hiervoor heeft de school een doordachte aanpak uitgestippeld met zowel een preventief als een remediaal luik en voorziet zij in de nodige structurele ondersteuning. Het volledige lerarenkorps werkt geëngageerd mee aan de concretisering van de schoolvisie op leerbegeleiding. Op vakniveau is er nog een groeimarge m.b.t. het integreren van het leren leren in de lessen en m.b.t. het registreren van problemen en het formuleren van voorstellen tot remediëring. De effecten van de leerbegeleiding worden globaal opgevolgd.

Er zijn op schoolniveau duidelijke richtlijnen voor leerlingenevaluatie en -deliberatie. De evaluatie is doorgaans representatief voor de leerplandoelen al is, in sommige vakken in de eerste graad, het transfergehalte beperkt. Doorgaans is er aandacht voor de evaluatie van het jaarwerk (toetsen en opdrachten) maar deze procesevaluatie komt niet tot zijn recht in de verrekening van het jaartotaal. Op vakniveau zijn er nog groeimogelijkheden in de gelijkgerichtheid en coördinatie van de evaluatie, in het hanteren van transparante criteria en in het beoordelen van vakattitudes. De school maakt nog te veel gebruik van de uitgestelde beslissingen als herkansing voor de leerlingen en leeft de regelgeving hier onvoldoende na. Ook de communicatie over de bijkomende proeven in het schoolreglement is in overtreding met de regelgeving.

De school streeft een kwaliteitsvolle communicatie na over de studieresultaten en de attitudes van de leerlingen. Leerlingen krijgen in de meeste vakken veel feedback bij de geëvalueerde opdrachten. De rapportering voor dagelijks werk is frequent. Het elektronisch rapport- en het leerlingenvolgsysteem bieden ondersteuning voor de registratie van de schoolse vorderingen. B- en C-attesten worden voldoende maar beperkt gemotiveerd.

De dagelijkse schoolpraktijk krijgt gestalte vanuit een duidelijke visie, die geconcretiseerd is in het pedagogisch project en gedragen wordt door het schoolteam. De school kent een participatieve besluitvormingscultuur. De meeste vakgroepen slagen er in om de aangestuurde beleidslijnen kwaliteitsvol in de praktijk om te zetten en om, via een planmatige aanpak, te werken aan zelfgekozen prioriteiten. Met het oog op het bestendigen van de resultaten zijn er nog groeimogelijkheden in de opvolging van het talenbeleid en de evaluatie- en rapporteringspraktijk.

De zorg voor de kwaliteit komt tot uiting in de systematische verzameling van gegevens m.b.t. de leerlingenstromen, de attestering en de resultaten van afgestudeerde leerlingen. Verder heeft de school ook een traditie van bevraging van leerlingen, ouders en leraren en bieden de functioneringsgesprekken met leraren ook mogelijkheden tot inspraak en zelfevaluatie. Globaal kan gesteld worden dat de school over een sterk beleidsvoerend vermogen beschikt.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie vakken/structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus

VAKKEN BASISVORMING

Frans

Geschiedenis

Wiskunde

KEUZE / SPECIFIEK GEDEELTE

Graad 1 A

Graad 1 Grieks-Latijn

Graad 1 Latijn

Graad 2 ASO Humane wetenschappen

Graad 3 ASO Economie-moderne talen

Graad 3 ASO Grieks-Latijn

Graad 3 ASO Humane wetenschappen

Graad 3 ASO Latijn-moderne talen

Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen

Graad 3 ASO Latijn-wiskunde

Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen

Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Daling leerlingenpopulatie voorbij vijf jaar.
- Aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving.
- Stijgende instroom van leerlingen met andere thuistaal dan het Nederlands, vooral in de eerste graad.
- Tweeëntwintig procent van de leerlingen eerste graad en 24% van de leerlingen uit de tweede en derde graad beantwoordt aan de kenmerken van de GOK-indicatoren.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde vakken/structuuronderdelen volgende vaststellingen op:

4.1 Frans in de eerste en de derde graad

Voldoet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen voor de basisvorming worden voor het vak Frans voldoende gerealiseerd in de A-stroom van de eerste graad.
- De leerplandoelstellingen voor de basisvorming worden voor het vak Frans voldoende gerealiseerd in de studierichtingen Latijn-wiskunde, Grieks-wiskunde, Economie-wiskunde, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen, Sportwetenschappen, Latijn-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde van de derde graad.
- De leerplandoelstellingen voor de basisvorming en het specifiek gedeelte worden voor het vak Frans voldoende gerealiseerd in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen en Moderne talen-wiskunde van de derde graad.
- In de eerste graad zijn de leerlingresultaten globaal goed. Afgezet tegen de vaststelling dat de evaluatie globaal representatief is voor de leerplandoelen betekent dit dat het studiepeil van de leerlingen behoorlijk tot goed is. De kennis wordt grondig opgebouwd in betekenisvolle contexten. De meeste taakspecifieke opdrachten voor de vier vaardigheden worden inge oefend en geëvalueerd. De luistervaardigheidstraining wordt doorgaans voldoende ondersteund door het consequente gebruik van het Frans in de lessen. Leraarafhankelijk wordt er echter proportioneel veel meer tijd besteed aan het onderricht van grammatica en woordenschat ten koste van een meer intensieve vaardigheidstraining en frequentere toetsing van de productieve vaardigheden tijdens het schooljaar. De Franstalige cultuur wordt beperkt in de klas gebracht via het leerboek. Leraren werken echter niet vaak met video/dvd/internetdocumenten en de klassen vertonen weinig decoratie met verwijzing naar de Franstalige leefwereld en cultuur.
- In de studierichtingen zonder pool moderne talen van de derde graad voldoet het studiepeil globaal, al is het niveau voor de productieve vaardigheden in de studierichtingen Sportwetenschappen en Humane wetenschappen veeleer zwak. Het onderwijs biedt een intensieve training om de vier taalvaardigheden te verwerven. Tekstsoorten en taaltaken worden globaal voldoende gevarieerd en beantwoorden aan de eisen van het leerplan. In het algemeen wordt er in de derde graad voldoende gereflecteerd over de eigenheid van de spreek- en schrijftaal en schenkt men aandacht aan genreconventies. Deze dienen echter nog niet altijd als criteria voor taakspecifieke schrijf- op spreekopdrachten, zodat leerlingen minder gericht kunnen werken en er minder zinvol kan gemedieerd worden. Specifieke leerstrategieën voor

het verwerven van taalvaardigheid komen vooral aan bod bij de receptieve vaardigheden en minder bij de productieve vaardigheden.

- De culturele component van het leerplan (derde graad) krijgt voldoende aandacht. De vakgroep schenkt aandacht aan het verkennen van de Franstalige cultuur en leefwereld. Het gebruik van beeldmateriaal (via internet, film en televisie-uitzendingen) werkt hierbij ondersteunend. De lokalen zijn echter doorgaans weinig aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal. De vakgroep levert ernstige inspanningen om de leerlingen te motiveren voor de taal o.a. door de deelname aan wedstrijden en het organiseren van studiereizen. Via deze activiteiten en de behandelde leerstof levert de vakgroep een bijdrage tot het talenbeleid, het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen en sluit ze aan bij de visie van de school op een brede vorming.
- Sinds een tweetal jaren ondernemen de vakgroepen Engels en Frans stappen om het profiel van de studierichtingen met pool moderne talen af te stemmen op de leerplannen. Voor de basisvorming wordt het curriculum nagenoeg op dezelfde wijze ingevuld als dat van de andere studierichtingen in de derde graad. De vaststellingen voor de leerplanrealisatie in de basisvorming in de derde graad (zie hierboven) gelden dus ook voor de studierichtingen met pool Moderne talen.
- Het specifiek gedeelte wordt enerzijds gerealiseerd door de leerlingen nog meer gelegenheid te bieden om vaardigheden te oefenen. Verder wordt het gerealiseerd via onderzoeksopdrachten voor Frans (en Engels), waarbij leerlingen onderzoekscompetenties verwerven en werken aan een aantal doelstellingen binnen de domeinen 'Taal en cultuur' en 'Taal als systeem'. De vakgroep volgt hierbij, vooral in het tweede leerjaar van de derde graad, een stappenplan en heeft bij de opdrachten een studiewijzer uitgewerkt. Bij een aantal opdrachten wordt aandacht besteed aan het stellen van onderzoeksvragen. De evaluatie van de opdrachten is zowel product- als procesgericht, maar er zijn nog groeimogelijkheden voor de verfijning van de evaluatiecriteria. De diepgang van het onderzoek en het talige niveau van de rapportering is voor sommige leerlingen zwak. Het domein 'Taal en communicatie' (SET 1 en 2) komt nog te beperkt aan bod. Het is een blijvend aandachtspunt voor de vakgroep om voldoende vanuit theoretische referentiekaders te werken zowel bij de onderzoeksopdrachten als in het algemeen bij het werken aan de specifieke eindtermen van het leerplan. De seminars in de vrije ruime werken ondersteunend voor de realisatie van het specifieke gedeelte.
- De infrastructuur en uitrusting voldoen globaal maar er zijn wel een aantal verbeterpunten. Leraren kunnen beschikken over audiovisuele apparatuur. In een aantal klassen werden recentelijk een beamer en één computer geïnstalleerd. Soms ontbreekt er echter de nodige geluidsversterking waardoor de dvd's niet echt kunnen gebruikt worden. De verplaatsbare installaties met televisietoestellen en dvd-lezer werken niet meer altijd goed doordat ze versleten zijn. Leraren beschikken nog niet allemaal over de dvd die bij het leerboek hoort. De vakgroep maakt ook geen gebruik van de bordboeken die bij het leerboek horen. Men mist hier kansen om het leerrendement te verhogen en de gekozen leermiddelen optimaal te gebruiken tijdens het leerproces. Er zijn onvoldoende naslagwerken beschikbaar voor de leerlingen. De enkele aanwezige woordenboeken zijn bovendien niet voldoende toegankelijk voor een aantal leraren omdat ze worden bijgehouden in een ander gebouw.
- Er is voldoende aandacht voor effecten. De evaluatie is globaal representatief en de vraagstelling doorgaans valide. De leesvaardigheidstoetsing in de derde graad beantwoordt echter niet altijd aan de moderne didactische inzichten omdat men te veel beroep doet op reproductie van inhoud van teksten. In de eerste graad werken de leraren gelijkgericht voor de examens maar minder voor het dagelijks werk. In de derde graad is de evaluatiepraktijk beperkt gelijkgericht en ontbreekt het aan coherentie per graad. Er is een positieve aanzet tot het gebruik van scorewijzers met criteria voor het gericht evalueren van spreek- en schrijfvaardigheid. De transparantie en relevantie van de gekozen criteria is voor verbetering vatbaar. Zelfevaluatie vindt steeds meer ingang in de evaluatiepraktijk van de vakgroep die zo de visie van de

school op responsabilisering van de leerlingen gestalte geeft. Er is nog geen sluitende visie op het evalueren van vakgerelateerde attitudinale eindtermen.

- De leerlingen worden goed begeleid. Er wordt gewerkt in een stimulerende sfeer. De meeste lessen zijn erg interactief, al verlopen ze vaak nog via een onderwijsleergesprek. Reguleringsvaardigheden (planning via de klasafspraken, de examenoverzichten, de agenda) worden aangeleerd in alle graden. In de derde graad is er een groeiende aandacht voor begeleid zelfstandig leren. In de eerste graad is de leerbegeleiding zowel preventief als remediaal. De vakgroep werkt met een diagnosetoets Frans in I,1 waaraan remediëring is gekoppeld. In de derde graad is de leerbegeleiding vooral remediaal. Men voorziet in extra begeleiding en oefeningen voor zwakkere leerlingen en gebruikt hierbij de mogelijkheden van het internet. Voor leerlingen met leerstoornissen is er aandacht voor differentiatie bij de evaluatie. Verder probeert de school ook de sterkere leerlingen voldoende uitdaging te bieden. Toetsen en taken geven in de eerste graad aanleiding tot reflectie over het leren en ze worden dus formatief gebruikt. In de derde graad is hier nog een groeimarge vooral voor de schrijfvaardigheidstraining, waarvoor nog niet altijd procesmatig wordt gewerkt.
- Er is een grote ontwikkelingsdynamiek. De vakgroepwerking wordt aangewend als hefboom voor kwaliteitsverbetering. Voor het specifieke gedeelte in de derde graad is er ook vakoverschrijdend overleg met de vakgroep Engels. De vakgroep heeft een visie uitgewerkt. De meeste leraren zijn goed op de hoogte van de recente ontwikkelingen in de leerplannen en nemen initiatieven om ze te vertalen naar de onderwijspraktijk. De vakgroep besteedt veel aandacht aan deskundigheidsontwikkeling door nascholingen te volgen en de nieuwe inzichten te multipliceren. Deze initiatieven leiden doorgaans tot verbetering van de onderwijs- en evaluatiepraktijk. De vakgroep reflecteert over de eigen werking, kiest elk jaar een aantal verbeterpunten en is hierbij erg ambitieus. Dit heeft tot gevolg dat de gekozen prioriteiten niet altijd met voldoende diepgang worden aangepakt (bijv. de evaluatie van het dagelijks werk). In het prioriteren en faseren is er nog een groeimarge. Verder werkt men ook nog niet altijd voldoende gelijkgericht.

4.2 Geschiedenis in de eerste graad in de basisopties Grieks-Latijn, Latijn en Moderne wetenschappen

Voldoet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen voor het vak geschiedenis in de basisvorming in de basisopties Grieks-Latijn, Latijn en Moderne wetenschappen van de eerste graad worden in voldoende mate gerealiseerd.
- Binnen de vakgroep is er een grondige studie van het nieuwe leerplan² gebeurd en de leraren van de eerste graad hebben zich goed ingewerkt in de leerplanvisie. De historische dimensies en domeinen zijn op voldoende wijze het uitgangspunt in het geschiedenisonderwijs. De verschillende begrippen uit het leerplan worden goed geduid. Men slaagt erin de historische periodes aan de hand van de meest kenmerkende inhouden te bestuderen. De leerplancriteria voor keuze en ordening van de leerinhouden worden in voldoende mate gerespecteerd. Degelijk aangemaakt lesmateriaal ondersteunt of vult het leer- en werkboek aan.
- De historische inhouden worden voldoende bestudeerd vanuit verschillende soorten bronnen en documentatie. De leerlingen verwerven de nodige vaardigheden om informatie uit bronnen te halen (analyse) en deze tot inhouden te verwerken (synthese). Dit gebeurt aan de hand van de bronnen in de leerboeken, aangevuld met kaartoefeningen, ICT-opdrachten en audiovisuele leermiddelen (presentaties en

² Leerplan D/2009/7841/037.

filmfragmenten). De school heeft recentelijk een inhaalbeweging gemaakt inzake beschikbare uitrusting en leermiddelen.

- Ook extramurale activiteiten vullen het leerproces aan. Excursies, in een aantal gevallen vakoverschrijdend, worden degelijk voorbereid, ondersteund door een werkmop en in de lessen nadien verwerkt. In de lerarendocumenten zijn er koppelingen naar leerplandoelstellingen en eindtermen, maar nog niet naar vakoverschrijdende eindtermen.
- Inzake leerbegeleiding zijn de uitgebreide begrippenlijsten per hoofdstuk een belangrijke ondersteuning voor de leerlingen. Het degelijke lesmateriaal en de communicatieve werkvormen vormen een stevige pijler. Verworven vaardigheden uit de lessen LIS³, bijv. mindmapping, vinden op zinvolle wijze toepassing in de leerlingennotities. Er is bij het filmmateriaal ook gepaste aandacht voor de historische correctheid. In een aantal gevallen verlopen de lessen evenwel hoofdzakelijk leraargestuurd en worden er kansen gemist om eerder verworven kennis leerlingenactief te gebruiken. Definities of begrippen die de leerlingen in voorgaande lessen zelf hebben geformuleerd, worden bij de herhaling ervan uit de leerlingennotities of de presentaties voorgelezen.
- De evaluatie is voornamelijk gericht op de reproductie van kennis en vaardigheden. In de toetsen en proefwerken worden de verschillende dimensies en domeinen gevarieerd aan bod, maar het betreft uitsluitend in de lessen behandelde leerstof. Bronnen en beeldmateriaal worden gestudeerd en als kennis bevestigd. Op deze manier mist men kansen voor het ontwikkelen van transfervaardigheden.
- De leerlingenresultaten zijn uiteenlopend. De voorbije schooljaren waren er een aantal onvoldoendes voor geschiedenis, die meestal resulteerden in vakantietaken. De leraren geven aan dat het nieuwe leerplan voor de leerlingen een veel duidelijker kader vormt en dat het aantal onvoldoendes is afgenomen.

4.3 Studierichting Humane wetenschappen in de tweede en derde graad aso

Voldoet

Vaststellingen

- De conclusie is gericht op de vakken cultuur- en gedragswetenschappen in de tweede en de derde graad. Daarnaast werden ook de seminarie-uren in de derde graad onderzocht. De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De leerlingenresultaten zijn globaal van een behoorlijk niveau. Wat het vervolgetraject van de leerlingen betreft werd vastgesteld op basis van de gegevens van het vorige schooljaar dat de participatiegraad aan het hoger onderwijs hoger is dan het Vlaamse gemiddelde, maar het studiesucces lager in de academisch gerichte opleidingen.
- De doelen in verband met de onderzoekscompetentie worden apart opgenomen in cultuur- en gedragswetenschappen. De curriculumrealisatie wordt hier onvoldoende versterkt via een integratie van beide vakken. In de tweede graad worden verschillende deelcompetenties getraind aan de hand van opgelegde opdrachten. In de derde graad opteert men voor complexe onderzoeksopdrachten en werkt men met een mix van opgelegd en relatief vrij onderzoek. Er zijn nog groeimogelijkheden in de verfijning van de opdrachtenfiches, de ontwikkeling van eindtermgerelateerde en transparante evaluatiecriteria en in een versterking van de leerlijn over de leerjaren heen. In de derde graad waakt men er niet altijd voldoende over dat de leerlingen steeds doordachte hypothesen of onderzoeksvragen formuleren.

³ LIS is een letterwoord voor de lessen leren leren, ICT en sociale vaardigheden.

- De seminarie-uren in de derde graad worden kwaliteitsvol ingevuld door leraren én leerlingen. Verder maken de leerlingen in het laatste jaar ook nog een eindwerk, dat niet geïntegreerd is in het seminarie. Leerlingen worden zo geconfronteerd met een veelheid van grote en kleine opdrachten, waarbij de samenhang en de doelstellingen niet altijd even duidelijk zijn.
- Het curriculum krijgt dankzij het organiseren van didactische uitstappen, het aanbieden van actuele artikelen, websites en visueel materiaal een levensecht en eigentijds karakter. Er zijn nog groeimogelijkheden voor vakkendoorbreekende samenwerking met esthetica, talen, geschiedenis en godsdienst met het oog op wederzijdse curriculumversterking.
- De materiële ondersteuning van het vak is overwegend sterk. Er zijn twee goed uitgeruste vaklokalen met mogelijkheden voor groepswork en individuele opdrachten. ICT-lokalen kunnen gereserveerd worden en de vakgroep heeft een begin gemaakt met het gebruiken van de mogelijkheden van de digitale leeromgeving. Een leerplanondersteunende collectie van tijdschriften en naslagwerken ontbreekt echter (Leerplan 2006/0278/001, p.53 en 2009/7841/045, p.61).
- De leerlingbegeleiding is goed uitgebouwd met speciale aandacht voor instromers en leerlingen die extra zorg nodig hebben. Diverse werkvormen komen aan bod. De interactie tussen leerlingen en leraren verloopt spontaan en over het algemeen gedisciplineerd.
- De vakgroep heeft een duidelijke visie op de studierichting, die getuigt van gelijkgerichtheid en professionele deskundigheid. Een gezonde dosis zelfkritisch vermogen zorgt voor dynamiek en ontwikkeling.
- Hoewel de coördinatie van de evaluatie ontbreekt, is de praktijk voldoende afgestemd op de behandelde leerplandoelen en eindtermen. De evaluatie is gevarieerd met een evenwichtige verhouding tussen kennis-, inzichts- en toepassingsvragen. De remediërvorstellen worden vermeld in het leerlingenvolgsysteem. Groeimogelijkheden zijn er verder nog in de ontwikkeling van transparante evaluatiecriteria voor leerplangebonden attitudes en in de toepassing van de door de leerplannen gevraagde peer- en zelfevaluatie. De taken en de opdrachten in het kader van de onderzoekscompetentie vormen een waardevolle aanvulling op de toetsen en de examens. Toch leidt de vanuit het schoolbeleid opgelegde puntenverdeling rond dagelijks werk / examens ertoe dat er onvoldoende aandacht is voor procesevaluatie.

4.4 Latijn in de eerste graad en in de derde graad in de studierichtingen Grieks-Latijn, Latijn-moderne talen, Latijn-wetenschappen en Latijn-wiskunde

Voldoet

Vaststellingen

- Globaal voldoet de leerplanrealisatie in beide graden, maar er is nood aan een aantal bijstellingen. In de eerste graad gebeurt het grammaticaonderwijs te weinig in functie van lectuur. In de derde graad zijn er opdrachten voor het realiseren van de specifieke eindtermen m.b.t. onderzoekscompetentie, maar die zijn in een aantal gevallen nog te gesloten en leraargestuurd.
- In de eerste graad wordt grammatica nog vaak vanuit een theoretische benadering aangebracht, buiten zins- en betekenisverband. De morfologische items worden ook meestal serieel en geïsoleerd ingeoefend, buiten een functionele context. Syntactische elementen worden uiteraard in zinsverband verwerkt, maar hier is er meer aandacht voor het duiden van de grammaticale toepassing dan voor de betekenis. Vocabularium komt intensief aan bod, in een aantal gevallen met leuke verwerking van actuele merknamen. Er wordt voldoende gelezen, maar lectuur wordt nog onvoldoende geconcipeerd als middel tot taalverwerving en –verwerking. Er zijn goede aanzetten voor het hanteren van een leesstrategie, met aandacht voor woordgroepen en

ondersteunende tekstmarkeringen. De gelezen teksten worden, wanneer mogelijk, historisch gekaderd. Cultuur krijgt voldoende een centrale plaats en er worden voldoende thema's behandeld, die degelijk worden uitgewerkt. Er zijn geregeld opdrachten voor zelfstandige verwerking van leerinhouden, in een aantal gevallen met ICT. Goed uitgewerkte extramurale activiteiten vullen de lessen en opdrachten aan.

- In de derde graad worden de grammatica en het vocabularium uit de eerste en tweede graad gerepeteerd. De bevraging ervan gebeurt geïntegreerd in lectuur. Omdat deze repetities niet altijd het gewenste rendement opleveren, plannen de leraren lectuur- en auteurgerichte woordenlijsten. De lectuur gebeurt volgens de leerplanaspecten. Door een onevenwichtige spreiding ervan over beide leerjaren komt een hoeveelheid lectuur van alle aspecten in III,2 ietwat in het gedrang. De lectuurmethode die in de eerste graad werd gehanteerd, wordt ook hier consequent gebruikt. Ze wordt evenwel nog onvoldoende expliciet aangeleerd. Het leesproces verloopt hoofdzakelijk vertaalgericht. Door het hernemen van de vertalingen komt tekstbegrip bij heel wat leerlingen via de vertaling tot stand en onvoldoende uit de Latijnse brontekst. Het lesmateriaal is goed tot uitstekend uitgewerkt, met aandacht voor het historisch-culturele kader, de verschillende aspecten van tekstbespreking, actualisering, receptie en creatieve verwerking.
- Binnen de derde graad is gewerkt aan het opstellen van opdrachten voor het realiseren van de specifieke eindtermen over onderzoekscompetentie. Een aantal ervan komt aan bod in het poolversterkend seminarie klassieke talen. De opdrachten zijn gevarieerd en hebben aandacht voor het formuleren van onderzoeksvragen en presentatie. De andere fases, o.a. het verzamelen en selecteren van het onderzoeksmateriaal en de verwerking ervan, verlopen in een aantal gevallen te gesloten en leraargestuurd. De leraren zijn zich van het probleem bewust, maar ze zijn tegelijkertijd ook bezorgd om het niveau en de diepgang van de uitwerking.
- Voor de vakgebonden leerbegeleiding zijn studeertips opgesteld die voor de leerlingen heel wat ondersteuning bieden. Inzake lectuur ontbreken evenwel aanwijzingen m.b.t. lectuurmethode en lectuurbespreking. Voor grammatica is een begrippenlijst met de instructietaal en de terminologie van woord- en zinsontleding opgesteld. Er zijn geen structurele lestijden voor leerbegeleiding geroosterd, maar de leraren zijn voldoende beschikbaar tijdens en buiten de lessen. In de eerste graad verloopt het lesproces voornamelijk leraargestuurd, maar er zijn ook geregeld opdrachten voor groeps- of zelfstandig werk. De uitvoerige klassikale correctie vermindert evenwel aanzienlijk het rendement ervan. In de derde graad verwerken leerlingen zelf een aantal leerinhouden. De leerlingen zijn over het algemeen betrokken, geïnteresseerd en beschikken over goede communicatieve vaardigheden. Positief zijn de zelfevaluatiedocumenten waarin gepeild wordt naar verwachte en werkelijke resultaten, studiehouding en –motivatie.
- De evaluatie weerspiegelt het leer- en lesproces. In de eerste graad is ook de evaluatie van grammatica en vocabularium onvoldoende leatuurgericht en vaak beperkt tot kennis en toepassing. Bij lectuur is er, naast vertaling en grammatica ook de nodige aandacht voor tekstbegrip en parafrase. De cultuurvragen zijn vooral reproductief. In de derde graad zijn de toets- en proefwerkvragen gevarieerd opgesteld en ze beslaan de verschillende leerplanaspecten. Men mist evenwel kansen voor het peilen naar de transfervaardigheden m.b.t. tekstbespreking. Er zijn in alle leerjaren toetsen over niet behandelde tekst, maar ze zijn onvoldoende frequent om deel uit te maken van het leerproces en om te fungeren als procesevaluatie. De puntenverdeling voor dagelijks werk en examens (1/4-3/4) werkt in de hand dat de waardevolle (zelfstandige) vaardigheidsgerichte opdrachten o.a. in het kader van de onderzoekscompetentie niet ten volle tot hun recht komen in de evaluatie.
- De leerlingenresultaten zijn in de eerste graad uiteenlopend. Er is een aantal onvoldoendes die resulteren in een vakantietaak of een advies voor een studierichting zonder Latijn. In de derde graad zijn er geen onvoldoendes meer.

4.5 Wiskunde in de eerste graad A-stroom en in de tweede graad ASO

Voldoet

Vaststellingen

- In de A-stroom van de eerste graad werden vorig schooljaar de eindtermen en de leerplandoelstellingen van het graadleerplan (D/1997/0279/032) in de basisvorming in voldoende mate gerealiseerd. De doelstellingen van het nieuwe graadleerplan D/2009/7841/003) werden tot heden conform de verwachtingen in het leerplan gerealiseerd.
- In de tweede graad worden de eindtermen en de leerplandoelstellingen van het graadleerplan (D/2002/0279/047) in de basisvorming in voldoende mate gerealiseerd.
- Het naast elkaar aanbieden van twee leerwegen in de studierichting Economie van de tweede graad ASO is ingegeven door de zorg om een zo breed mogelijke studiekeuze open te laten in de derde graad. Hierdoor biedt de school de facto voor eenzelfde structuuronderdeel twee verschillende inhouden aan, wat indruist tegen het gelijkheidsprincipe⁴ en in feite overbodig is. Alle leerplannen van de derde graad ASO gaan immers uit van een beginsituatie gebaseerd op leerweg 4. De zorg om een zo breed mogelijke studiekeuze open te laten uit zich ook in het aanbieden van de leerplandoelen uit leerweg 5 (voor vijf wekelijkse lestijden) aan de leerlingen van de studierichting Grieks-Latijn. Maar de school voorziet in de lessentabel voor deze leerlingen vier wekelijkse lestijden in plaats van de voorgestelde vijf wekelijkse lestijden in het leerplan. Bovendien geeft het leerplan van de eerste graad (D/2009/7841/003) aan dat voor de studierichting Grieks-Latijn, leerweg 4 aangewezen is. Het is niet duidelijk hoe de school de planlast bij deze leerlingen bewaakt.

In de notulen van de delibererende klassenraad werden geen conflicten vastgesteld rond de beschreven problematiek in functie van attestering bij de leerlingen die leerweg 5 volgen in de studierichtingen Economie, Wetenschappen en Grieks-Latijn.

- In alle lesgroepen streeft men een hoog niveau na en het bereiken van dat niveau lukt goed. De resultaten zijn goed tot zeer goed met soms enkele negatieve uitschieters, vooral in de tweede graad. De leerlingenevaluatie is zeer goed afgestemd op de leerplandoelstellingen en is valide, transparant en betrouwbaar. De leraren leggen de klemtoon overwegend op de ontwikkeling en de evaluatie van de reken- en de tekenvaardigheden. De andere vakgebonden vaardigheden (denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheden, wiskundige taalvaardigheden) en de ICT-vaardigheden komen minder uitdrukkelijk aan bod. De aandacht voor een algemeen verzorgd taalgebruik en instructietaal is leraargebonden met soms voorbeelden van goede praktijk. De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om attitudes in de evaluatie op te nemen. De leerlingen (en ouders) krijgen productfeedback. Het geven van procesfeedback op basis van grondige toetsanalyses en individueel gerichte remediëringsinitiatieven is leraargebonden. De examens worden overwegend in overleg en verzorgd opgesteld. Ze hebben een redelijke moeilijkheidsgraad maar zijn soms wat volumineus. Niettegenstaande enkele reeksen van repetitieve rekenvragen is er toch een goede variatie in de aard van de vraagstelling.
- Voor wiskunde zijn er nog een aantal uitgestelde proeven. Deze zijn veeleer een tweede kans, dan een gefundeerd uitstel van de deliberatiebeslissing in een uitzonderlijk en individueel geval⁵.

⁴ SO 64, § 3.6.3 "... Per school en per structuuronderdeel worden voor alle leerlingen dezelfde leerplannen (of leerplan) gehanteerd. Op deze wijze worden de gelijkwaardigheid op het vlak van de studiesanctionering en de transparantie van het onderwijsaanbod gevrijwaard...."

⁵ Omzendbrief SO 64 rubriek 8.1.1

- De zorgbreedte van de leraren uit zich positief in bijwerklessen, inhaallessen of het geven van extra taken voor instromers of leerlingen met leerachterstand. Uit gesprekken en leerlingennotities blijkt dat het klassieke lespatroon in de eerste graad occasioneel wordt doorbroken met begeleid zelfstandig werken. De aandacht voor 'leren leren' is verankerd in de aanpak van de eerste graad. De vakgroep werkt aan de ontwikkeling van leerlijnen over de graden heen. Eventuele leerstoornissen worden aangepakt met sticordi⁶-maatregelen en bijkomende studiebegeleiding. De leraren ondernemen vakenthousiasmerende initiatieven zoals deelname aan wedstrijden (kangoeroe, olympiade) en projecten met telkens een aantal goede resultaten.
- De algemene eindterm in verband met ICT (eindterm⁷ 7) en de ICT-verwachtingen in de vakoverschrijdende eindtermen en in de leerplannen worden in voldoende mate gerealiseerd, maar er zijn nog groei mogelijkheden. De klemtoon ligt in de eerste graad vooral op het gebruik van het rekentoestel en indien organisatorisch mogelijk ook wiskunde-applets op het internet. In de tweede graad benut men op een functionele wijze de grafische rekenmachine in de lessen. Het computerpark van de school is echter onvoldoende efficiënt geconfigureerd. Hierdoor wordt algebra- of meetkundesoftware nog te beperkt als ondersteunend medium gebruikt. Het digitaal platform wordt doeltreffend in het onderwijsleerproces ingeschakeld. Binnen het ICT-beleid werkt de school aan de installatie van digitale projectiemogelijkheden in de klaslokalen.
- Kenmerkend voor de vakgroep wiskunde is de mix van individuele professionaliteit rond verschillende onderwijsdomeinen (o.a. projecten, taalvaardigheid, werkvormen, ontwikkeling van lesmateriaal en leerboeken). Maar door de overwegend leerjaargebonden organisatie van de vakgroepwerking kent de aanwezige knowhow onvoldoende multiplicatie. Hierdoor ontstaat er een breuk tussen de sterke uitstraling en de tastbare effecten van de vakgroepwerking in de eerste graad en een onvoldoende gelijkgerichte vakgroepwerking in de tweede graad. Meer nog, er suddert binnen de vakgroep van de tweede graad een spanning omdat het evenwicht zoek is tussen individuele professionaliteit en collegiale professionaliteit. Dit remt de gelijkgerichtheid m.b.t. verschillende onderwijsprocessen af (o.a. leerplanrealisatie, leerlingenevaluatie, leerlingenbegeleiding, integratie van ICT en werkvormen).
- De planningsdocumenten worden overwegend gemeenschappelijk opgesteld en zijn overzichtelijk en geënt op de leerplandoelstellingen. De vakgroep plant, controleert en stuurt indien nodig bij zodat het aantal lestijden voor de verschillende onderwerpen conform is met het aantal lestijden dat de leerplannen suggereren. In II,2 verloopt het zoeken naar een goed evenwicht tussen leerstofplanning, leerlingengerichtheid en lestempo niet altijd gelijkgericht.
- Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting werden enkele vakgerichte en algemeen pedagogische nascholingen gevolgd. De multiplicatie van de inhoud is goed, maar graadgebonden. Er is geregeld overleg met de pedagogische begeleidingsdienst en dat vertaalt zich in een vlotte leerplanrealisatie.
- De materiële uitrusting om de doelstellingen te realiseren voldoet. De inrichting van de leslokalen is elementair en biedt geen inhoudelijke meerwaarde aan een wiskundige onderwijs- en leeromgeving. De persoonlijke toets die sommige leraren geven aan de lokalen, is een exponent van een doordachte aandacht voor kwaliteitszorg en welbevinden bij de leerlingen.

⁶ sticordi: stimuleren, compenseren, relativeren, remediëren en dispensereren.

⁷ Bij het oplossen van wiskundige problemen functioneel gebruik maken van ICT.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Het schoolbeleid ondersteunt de leerbegeleiding structureel via de cel leerbegeleiding met wekelijkse bijeenkomsten en met uren uit het lesurenpakket.
- Voor de leerbegeleiding is een centrale visietekst uitgewerkt, waarin de school voor de leerlingen bij het (zelfstandig) studeren een positieve studiesfeer, het ontwikkelen van zelfredzaamheid en het opnemen van de eigen verantwoordelijkheid centraal stelt. Daarin wordt ook benadrukt dat in de leerbegeleiding alle betrokkenen, dus ook de ouders, verantwoordelijk zijn. Voor de verschillende aspecten van de leerbegeleiding zijn werk- en planningsdocumenten opgesteld die aan alle personeelsleden werden voorgelegd.
- In de eerste graad is de leerbegeleiding structureel ingeroosterd via de lessen LIS, waarin leren leren, ICT en sociale vaardigheden aan bod komen. Men beoogt hier een preventieve aanpak. Alle leerlingen hebben bijkomend een tutor voor individuele begeleiding bij de overstap naar het secundair onderwijs, studieplanning, rapportbespreking, welbevinden, zelfevaluatie, ...
- Vanaf 1,2, en vooral in de tweede en derde graad, voorziet de school in individuele studiebegeleiding, op aanvraag van de klassenraad, vakleraren, ouders of leerlingen zelf. Deze curatieve begeleiding is niet gericht op vakgebonden studieproblemen; daarvoor blijven de vakleraren instaan. De instapvoorwaarden van deze individuele begeleiding, waarbij het engagement van ouders en leerlingen wordt benadrukt, bepalen dat bij gebrek hieraan de begeleiding wordt stopgezet. Via een aantal sessies wil men werken aan meer structuur en studieplanning, analyse en bespreking van toetsen en proefwerken. Zelfevaluatie van en reflectie over de eigen studiehouding en –resultaten spelen ook een rol.
- Alle gegevens van de leerbegeleiding en begeleidende klassenraad worden met ruime informatie in het digitale leerlingenvolgsysteem geregistreerd. De school streeft hier

naar een gedetailleerde duiding van de problemen en een remediërende aanpak, maar ondanks een leer- en groeifase bij de vakleraren beantwoorden nog niet alle commentaren aan deze criteria. Wanneer de individuele begeleiding (zie instapvoorwaarden) wordt stopgezet, ontstaat een lacune in de informatie. De school heeft hiervoor nog geen verdere procedures uitgewerkt.

- De school begeleidt de leerlingen op een emancipatorische manier naar zelfstandig studeren op basis van intrinsieke motivatie en eigen verantwoordelijkheid. De resultaten van dit beleid worden nog niet gemeten, maar uit het feit dat weinig leerlingen afhaken en de meeste leerlingen goede resultaten halen, blijkt dat deze aanpak aanslaat.

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Vaststellingen

- De school heeft een visie op evaluatie. Door kwaliteitsvolle evaluatie wil men in de eerste plaats nagaan in welke mate de leerlingen de leerplandoelstellingen bereiken.
- De organisatorische en inhoudelijke aspecten van de evaluatie worden van schooljaar tot schooljaar herbekeken en geactualiseerd. Alle afspraken worden opgenomen in documenten zoals het schoolreglement en het vademecum en worden goed gecommuniceerd aan alle participanten. Voor de meeste vakken hanteert men een systeem van gespreide evaluatie tijdens het jaar en examens aan het einde van elk trimester of semester. Voor een aantal vakken past men enkel een gespreide evaluatie toe. De aandacht voor de begeleiding van leerprocessen en voor het realiseren van de vaardigheidsgerichte component van de leerplannen staat in schril contrast met de verhouding van de punten dagelijks werk en examens (eerste graad 1/3 – 2/3 en tweede en derde graad 1/4 - 3/4). De inspanningen die leerlingen leveren tijdens het schooljaar worden weinig gehonoreerd en de beoogde procesevaluatie komt niet tot haar recht.
- De vakgroepen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteitsvolle invulling van de evaluatie als belangrijke indicator van de leerplanrealisatie. De schoolleiding stimuleert de aandacht hiervoor maar de vakgroepen evolueren hier met verschillende snelheden. De directie volgt de kwaliteit vooral op wanneer er zich veel tekorten voordoen bij rapporten. In dat geval wordt de validiteit van de evaluatie onderzocht en wordt eventueel de hulp ingeroepen van de pedagogische begeleiding.
- In de meeste vakgroepen is de evaluatie representatief voor de leerplandoelen en evenwichtig samengesteld. In sommige vakken en graden slaagt men er nog niet helemaal in om leerinhouden toepassingsgericht te bevragen. Er zijn nog groeimogelijkheden voor de gelijkgerichtheid en coördinatie van de evaluatie en het hanteren van transparante criteria. Ook de beoordeling van de vakgebonden attitudinale eindtermen is in alle vakken voor verbetering vatbaar.
- Vakoverschrijdende attitudes komen globaal aan bod in de commentaren op de rapporten.
- De evaluatie wordt in de meeste vakken duidelijk in verband gebracht met de leerbegeleiding.
- Een aantal leerlingen wordt niet geattesteerd in juni, maar moet een bijkomende proef afleggen. Het toekennen van deze 'herexamens' is niet conform de regelgeving. Ook de interpretatie van en de verwijzing naar de uitgestelde beslissingen in het schoolreglement (2.7.1) is te ruim en in overtreding met de regelgeving (SO 64, 8.1.2.).

- De school heeft aandacht voor interne kwaliteitszorg m.b.t. de evaluatiepraktijk. Het attesterings- en oriënteringsbeleid wordt getoetst aan de resultaten in het vervolgonderwijs in de eigen school, in andere scholen en ook in het hoger onderwijs. De effectiviteit van de vakantietaken en waarschuwingen wordt in kaart gebracht.
- Het rendement van het onderwijsproces en de toewijding van de meeste leraren vertalen zich in relatief weinig tekorten bij de leerlingenresultaten en een positief attesteringsbeeld.

Inbreuken tegen de regelgeving

- De correcte toepassing en de weergave in het schoolreglement en in de interne documenten van de regelgeving rond uitgestelde beslissingen (SO 64 punt 8.1.2).

5.7.2 *Rapporteringspraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Vaststellingen

- De school streeft naar een open communicatie met ouders en leerlingen, waarbij de rapportering en feedback over de studieresultaten en over de gehele persoonlijkheid van de leerlingen een belangrijke plaats innemen.
- De schoolleiding neemt voldoende initiatieven ter ondersteuning van de implementatie van deze visie. De elektronische rapport- en leerlingenvolgsystemen bieden een degelijke ICT-ondersteuning om studieresultaten en informatie geordend te registreren. Het personeel wordt opgeleid om doelmatig gebruik van deze systemen te maken. Er zijn duidelijke afspraken i.v.m. de rapportering in het vademecum voor de leraren.
- De communicatie met de leerlingen en hun ouders over de schoolse vorderingen verloopt niet enkel via de rapporten maar ook via oudercontacten, informatievergaderingen, mededelingen in de agenda of via brieven aan de ouders. Leerlingen krijgen in de meeste vakken veel feedback bij de geëvalueerde opdrachten.
- De rapporten en agenda's bevatten vooral cijfergegevens en de rapporten worden leraarafhankelijk benut voor verduidelijkende commentaren. De rapportcommentaren slaan vooral op studiehouding en geleverde prestaties. Ze zijn in bemoedigende bewoordingen geformuleerd. Analyserende en remediërende commentaren komen leraarafhankelijk meer en meer voor. Al geeft het cijfer voor het dagelijks werk enige informatie over de inspanningen van de leerlingen tijdens het schooljaar, toch is het beperkt relevant omdat het gewicht van de punten sterk overhelst naar de examens.
- Het leerlingenvolgsysteem is goed gestoffeerd en wijst op een degelijke opvolging van de leerlingen. Remediëringsinitiatieven worden meestal geregistreerd, maar de effecten ervan nog niet altijd. De commentaren m.b.t. de vakoverschrijdende attitudes zijn nog niet gebaseerd op duidelijke criteria en de invulling is dan ook niet gelijkgericht.
- De wettelijke verplichting om de toekenning van een B- of C-attest te motiveren wordt nageleefd. De school beperkt zich hierbij echter tot het opsommen van de tekorten op het syntheseblad en geeft niet aan welke elementen (zoals de inhoudelijke analyse van de tekorten, de aangeboden remediëringsinitiatieven) hebben geleid tot de beslissing van de delibererende klassenraad. Het degelijk gestoffeerd leerlingenvolgsysteem wordt nog niet aangewend ter ondersteuning van de attestering en de verantwoording van de adviezen. De organisatie en invulling van de remediëring is sinds dit schooljaar echter een prioritair aandachtspunt.

- De school bevraagt ouders, leerlingen en leraren regelmatig en houdt rekening met de geformuleerde suggesties tot verbetering van de rapportering. Ze onderzoekt zelf geregeld de efficiëntie van de rapportering en communicatie met de ouders en stuurt bij.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Met het oog op het verhogen van het beleidsvoerend vermogen heeft de school sinds de vorige doorlichting geïnvesteerd in een breed middenkader. Het directieteam wordt bijgestaan door de pedagogische raad die het pedagogisch project in het dagelijks schoolleven moet concretiseren en mee de beleidsprioriteiten bepalen.
- Er is een groeiende aandacht voor samenwerking tussen de scholen (BaO, SO ASO en SO TSO) op de campus Onze-Lieve-Vrouw-Presentatie zowel op het vlak van het personeelsbeleid (gezamenlijke administratieve diensten en ICT-ondersteuning) als wat het onderwijskundig beleid betreft. Dit verhoogt de efficiëntie van de beschikbare personele en financiële middelen en bevordert de aansluiting van het BaO op het SO.
- De visie van de school wordt beschreven in het in 2008 geactualiseerde pedagogisch project, dat via een uitgebreide consultatie tot stand kwam. De klemtoon ligt op ontwikkeling van de totale persoonlijkheid, de groei naar zelfstandigheid en verantwoordelijkheid samen met een aangepaste ondersteuning op maat van elke leerling. De visie wordt gedragen door het schoolteam. Sommige beleidsprioriteiten worden via specifieke visieteksten geconcretiseerd. Zo zijn er visieteksten voor het GOK-beleid, het talenbeleid en de leerlingenbegeleiding.
- Via tal van taak- en werkgroepen organiseert de school de inspraak in het schoolleven en bevordert ze de betrokkenheid van het personeel, de leerlingen en de ouders. De schoolleiding opteert bewust voor een bottom-up benadering waardoor de besluitvorming een participatief karakter krijgt. Voor een aantal aspecten van de werking wordt de besluitvorming nog niet helemaal gekaderd in een voldoende brede visieontwikkeling (bijv. evaluatie). De inspraak van het personeel wordt verder geregeld door de functioneringsgesprekken en enquêtes. Ook ouders en de leerlingen kunnen hun bijdrage leveren tot de schoolwerking via de deelname aan enquêtes.
- De slagkracht van het beleid draagt bij tot de goede resultaten van de school m.b.t. de leerplanrealisatie, het schoolrendement op basis van de studieresultaten en van de slaagcijfers in het hoger onderwijs en het algemene welbevinden. Werkgroepen en vakgroepen worden deels aangestuurd door de schoolleiding die waakt over de samenhang van de schoolwerking. De krijtlijnen van het pedagogisch project van de school vormen steeds het uitgangspunt van de werking. Er werden recent inspanningen geleverd om de vakgroepwerking te optimaliseren en te stimuleren tot integrale kwaliteitszorg, waarbij er aandacht is voor het stellen van doelen, het ondernemen van actie, het reflecteren en bijsturen. Er zijn nog groeimogelijkheden voor de opvolging van de verschillende snelheden in de werking van de vakgroepen.

- De school heeft gezorgd voor een vlotte doorstroming van informatie naar alle schoolparticipanten. De invoering van het elektronisch rapporten- en leerlingenvolgsysteem alsook van een elektronisch platform draagt bij tot de efficiëntie en de transparantie van de informatie-uitwisseling. Er gaat een bijzondere aandacht naar een constructieve communicatie met de ouders.
- De school heeft een duidelijke visie op het talenbeleid. Die is gegroeid vanuit de vorige doorlichting, via de derde GOK-cyclus naar de actuele visietekst. De vakoverschrijdende aanpak met aandacht voor actieve betrokkenheid van de leerlingen en voor cultuur zijn kenmerkend voor de school. De meeste vakgroepen spannen zich in om hieraan mee te werken. Het beleid ondersteunt hen, maar beleidsmatig zijn er geen structuren voorzien om het talenbeleid te coördineren en op te volgen. Het draagvlak voor het talenbeleid en het borgen van de positieve effecten worden hierdoor bedreigd. Een evaluatie van het talenbeleid zal problematisch worden gelet op de verwarring van acties en doelen. Aangezien niet alle doelen meetbaar werden geformuleerd en men geen duidelijke nulmeting heeft uitgevoerd bij de start van het talenbeleid, focust de evaluatie nu op de volledigheid van de uitvoering van de acties.
- De school verzamelt gegevens over o.a. de evolutie van de leerlingenaantallen, de doorstroming binnen de school en de resultaten van de afgestudeerden in het hoger onderwijs. Deze gegevens worden geanalyseerd en geëvalueerd met het oog op eventuele bijstellingen. De meeste werkpunten, geformuleerd bij de vorige doorlichting werden aangepakt.
- De vaststellingen wijzen op een sterk beleidsvoerend vermogen.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichtheid en -realisatie voor de doorgelichte vakken.
- Het schoolrendement op basis van de attestering en van de resultaten in het hoger onderwijs.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De betrokkenheid van de personeelsleden.
- De leerbegeleiding met aandacht voor de groei naar zelfstandigheid en responsabilisering van de leerlingen.
- De aandacht voor onderwijsvernieuwing.
- De leerplangerichte evaluatie.
- De aandacht voor de brede vorming van de leerlingen via schoolinterne en extramurale activiteiten.
- Het draagvlak voor het talenbeleid op het vlak van instructietaal en de talige aspecten van de evaluatie.

Wat betreft het algemeen beleid

- De slagkracht van het beleid.
- De realisatie van het schooleigen pedagogisch project.
- De aandacht voor visieontwikkeling.
- De participatieve besluitvormingsstructuur.
- De organisatie van de schoolwerking.
- De groeiende aandacht voor interne kwaliteitszorg.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De evaluatie van de vakgebonden en vakoverschrijdende attitudinale eindtermen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De ontwikkeling van een schoolbrede visie op de realisatie van de specifieke eindtermen binnen de polen.
- De gelijkgerichte aanpak en coördinatie van de evaluatiepraktijk binnen de vakgroepen.
- De registratie van de remediëringsinitiatieven en de opvolging van de effecten van de leerbegeleiding.
- De configuratie van de ICT-infrastructuur en de materiële uitrusting in een aantal vakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- De opvolging van het talenbeleid en de evaluatiepraktijk met het oog op het bestendigen van de resultaten.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- nihil

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring

- De correcte toepassing en weergave in het schoolreglement en in de interne documenten van de regelgeving rond uitgestelde beslissingen (SO 64 punt 8.1.2).

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Vinciane Vanderheyde

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: Cindy Lammens